

agitat christi charitas: quāvis nō ambigamus omnē humani eloquij sermonem calūnie atq; cōtradictōi emulorū semper fuisse obnoxijū: qz dissentiētibz voluntarijz moribz dissentiēs quoq; sit animorū sensus: vt cū omne dictū ve ri ratiōe perfectū sit: tñ dū aliud alijs aut vide tur aut complacet: veritati vel nō itellecte vel offendenti impietatis error obnitāt: ac volūta tis iūdia resulter: quā deus huius seculi ope rat in illis diffidētie filijs q nō rōni voluntatez subijciūt: nec doctrine studiū impendūt: s; his que somniant sapiētie verba coaptare nitun tur. Non veri: sed placiti rōnez sectātes: quos iniqua volūtas nō ad itelligētiā veritas: sed ad defensionem placitū incitat: nō desiderā tes doceri veritatez: sed ab ea ad fabūlas con uertētes auditū: quorū professio est magis pla cita qz docenda congrere: nec docenda deside rare: sed desideratis doctrinaz coaptare. Ha bent rōnem sapiētie in superstitiōe: qz fidei de sectionez sequit hypocrisis mendax vt sit vel in verbis pietas quā amiserit conscientia. Ip samq; simulatā pietatē omniū verborū mēda cio impiā reddūt: false doctrine iustitias fidei sanctitatē corrūpere molietes: aurisq; purrugi nez sub nouello sui desiderij dogmate alijs in gerentes: qui contentioni studentes cōtra ve ritatem sine federe bellant. Inter veri nāq; as sertionem et placiti defensione ptnax pugna est: dū se et veritas tenet et se erroris voluntas tūct. Hoz igitur deo odibilem ecclesiā. euer tere atq; ora opilare ne virus nequitiē in alios effundere queant: et lucernā veritatis in cande labro exaltare volentes: in labore multo ac su dore volumē deo prestante compegimus: ex testimonijs veritatis in eternū fundatis in quat tuor libris distinctis. In quo maiorū exempla doctrināq; reperies. In quo per dominice fi dei sincerā pfessione vipereē doctrine fraudu lentiam prodidimus: aditū demonstrande ve ritatis complexi. nec periculo impie professio nis iserti temperato inter vtrūq; moderamine vtentes. sicubi vero parum vox nostra isonuit nō a paternis discessit limitibus. Non igit de bet hic labor cuiq; pigro vel multū docto vi deri supfluus: cū multis impigris multisq; in doctis iter quos etia mibi sit necessarius bre uī volumine complicans patrum sentētijs ap positis eorū testimonijs vt non sit necesse que renti librorū numerositatem euoluere: cui bre uitas collecta qd querit offert sine labore. In hoc autem tractatu non soluz pium lectorēz:

sed etiam liberum correctorem desidero ma xime vbi pfunda versatur veritatis questio: que vtinam tot haberet inuētores quot ha bet contradictores. Et autem quod queritur facilius occurrat titulos quibus singulorum librorū capitula distinguuntur premisimus.

Explicit prologus.

Diuisio textus prologi cū eius expōne.

Hic operi

magr pbeniū pmitit in quo tria fac. pmo reddit auditorē beniuolū. scdo docile. ibi. (Dorum igit. 3. attētū. ibi. (Nō g d3) Beniuolū red dit assignādo causas mouētes ipm ad com pilationē hui' opis: ex quib' oñdit affectus ipsius in deū et primū. Sūt aut tres cause mouētes. pri ma sumit ex parte sui. s. desiderij pificiendi in ecclia. 2. ex pre dei. s. pmissio mercedis et auxilij. 3. ex parte proxi mi. s. istantia pēu sociorū. Ecōtra sunt tres cause retrahē tes. pma ex pre sui defectū geny et scie. 2. ex pre opis. alti tudo materie et magnitudo laboris. 3. ex parte primi in uidoz cōtradictio. Darū aut causarū mouētū due pme isinuāt charitatē in deū. 3. in primū. vñ diuidit i duas. In pmo ponit causas mouētes q oñdūt charitatē i deū. In scdo causam q oñdit charitatē in primū. ibi. (Nō va lētes. Causis aut mouētib' adiūgit etiā retrahētes. vñ pmo ponit: quasi quādā trouersā causarū mouētium et retrahētū. 2. victoriā. ibi. (Quā vincit et. (Lupietes.) In 3. notat pmo causa mouēs. s. desiderij pificiendi. ali qd sonat imodicitatē. (De penuria et. (h tangit pmo cā retrahēs. s. defectus scie. et dī penuria pprie defectus ex terioris sube. vñ trāssert ad defectū scie acquisite. (Te nuitate. (q pprie est defectus sube interioris. vñ trāssert ad defectū geny. (Lū paupcula. (de q Mat. iz. Luce. xi. (Gaophiliatū. (gaophiliatū repositoriū dī diuitia rum. (Ga. n. plice diuitie latine dñr: et philare grece lati ne seruare. et qñq; sumit p archa in qua thesaurus repo nit. sicut. 4. reg. iz. Tulit ioyada pontifex gaophilatū vñū et: qñq; p loco in quo archa reponit. sic Jo. 8. (Dec locut' est iesus in gaophi: h aut significat studium sacre scripture in quo sci sua opa reposerūt. (Ardua scande re) h ponit secūda cā retrahēs ex pre opis: et dñr ardua dina qstū est in se. scandunt aut qñ triplici gradu. pms est i derelinquēdo sensum. secūdu in derelinquēdo fan tāsias corporū. tertius in derelinquēdo rōnē nālē. (Op' vltra vires) Dic oñdit altitudo materie p comparatio nem ad nos. (Cōtra. Eccl. 3. Altiora et. Rñdeo verū est ex cōfidentia ppriaz virium: sed ex cōfidentia diuina xily possum' eleuata supra nrz posse speculari. (Presū psum) (Cōtra. Eccl. 3. 7. Op' suprio neqssima et. gñ q peccauerit. Rñdeo expone psumptimus. i. p alys sum psumus: vel dic q esset psumptio p ppatōez ad vires bu manas: sed p comparationē ad dei auxiliū quo oia possu mus. sicut dī p bil. vlti. oia possum et. nō est psumptio. (Consumatōis fiducia) h ponit scdam cām mouētē ex pre dei (In samaritano) sumit de pabola q est Lu. io. p quā significat de. i. ps. Ecce nō dormitabit et. samarita nus. n. itēptat custos (Seminuini. (hois p pētū spoliati gfa et vulnerati i nālīb'. (Duob' dñorū) duob' testamē tis: qñ regis imāgie isignitis dū vitatē etinet a p vitatē exēplata. (superrogati) i. supaddēti. sic sci ptes suis stu dyz fecerūt. (Cōtra apocali. vlt. (Sigs apposerit et.) (R' ē apponere duplex: vñ aliqd qd ē dñi vñ diuersū: et h ē erroneū vñ psumptuosū: vñ q etinet iplicite exponē

Distin. I.

do: et h' e' laudabile (Delectat) h' colligit. 4. cas enuera-
tas (Qua vicit) h' ponit victoria (Zelus) zelus h' dyo.
e' amor it' eius. vñ n' patit aliqd h'rii an'ro. (Dom' dei)
.i. eccle. (Quo iardesceret). s. oñ n' patimur eccleia ab ifi
delib' ipugnari. (Carnaliu). qñtū ad illos q' iueniūt sibi
errores vt carnis curā faciāt i' d'siderijs. sic q' negāt pui-
dētiā dīnā de reb' hūanis: et aie ppetuitatē vt ipune pos-
sint peccare. (Animaliū) quātū ad errantes: ex eo q' nō
eleuātur supra sensibilia: sed fm rōnes corpales volunt
de diuinis iudicare. (Dauidice turris). hoc sumit Lant.
4. sic turris dauid rē. p dauid significat xps: turris eius
est fides vel eccleia: clipei sunt rōnes et auctes sanctorum.
(Vel poti' munitā ondere). qz ipse nō iuenit rōnes: sed
poti' ab alijs iuentas cōpilauit: et in hoc tangit vñā vtili-
tatē. s. exclusionē erroris. (Ac theologicaz). h' tāgit aliā
quātū ad manifestationē veritatis. et hoc in p'mis tribus
libris. (Nec nō et sacramētoz). et h' quātū ad qñtū. (Nō
valere). h' ponit causam mouētē q' dicit charitatē in pri-
mū. et p'mo ponit cām mouētē. secūdo retrahētē. ibi.
(Quāuis nō ambigamus (lingua). ad pñtes: vel quātū
ad cōicationē doctrine. (Stilo). ppter absentes: vel ad
ppetuandū memoriā. (Bigas). i. linguā et stilum qb' qñ
duab' rotis vehit a magro i' discipulū (Agitat xpi chari-
tas) h' sumit p'. Co. 5. Charitas xpi vrget nos. (Cōtra.
Eccle. 9. Nemo scit rē. g' rē. (Rñ? charitas dī vno?
habuit infusus: et hunc nullus pōt scire se habere certitu-
dinaliter: nisi p reuelatōē: sed pōt conyere p aliqua si-
gna p'babilitatē. Alio mō dī charitas amor multuz appre-
cians amatur: et sic aliq' pōt scire se habere charitatem.
(Quāuis nō) Dic ponit tertiā cām retrahētē. s. dictione-
nem inidōz. Et circa hoc tria facit. p'mo ponit dictionē
euidētiā p simile in alijs. scō dictionis cām ex inordina-
tione volūtatis ex qua error: ex quo inuidia: ex qua cōtra-
dictio orit' ibi. (Qz dissentiētibus) tertio dīcentiū neg-
tiā. ibi. (Qui nō rōni calūnie. que est occulta et p'culari-
ris ipugnatio. Cōtradictionē. q' est apta et i' toto et vñs.
(Obnoxiū). qñ pene vel noxe addictū (Veri rōne pfe-
ctū). i. pficiebat fm rōnem veritatis. vñ. qñtū ad illos q'
male intelligūt: et tñ malū itellectū p'tinaci volūtate de-
fendūt. (Cōplacet). quātū ad illos: quoz volūtas ior-
dinate post se trahit iudiciū rōnis vt vñz iudicet illud
q' placet. (Offendēt). i. q' displicet. (Cōtra. z. Eisdre
4. omnes benignant in opibus eius. g' rē. (Rēspōdeo
veritas fm se semp amat: sed p accūs pōt hēri odio: et h'
accūs est infinitū: qz cause p accūs fm p'm infinite sunt.
(Deus h' seculi sumit. z. Co. 4. et exponit de deo vero
q' operat' inuidiam permittēdo: vel de dya' cui seculum
obedit q' opat' suggerendo. (Diffidēt). vel qz diffidūt
de deo: vel qz de eis diffidētū est ex rōne morbi: quāuis
nō ex p'tate medici. (Qui nō rōnem). h' ondit cōtradice-
tium negtiā. et p'mo ex inordinata p'fessioe. scō ex simu-
lata religiōe. ibi. (Habet rōnem sap. 3. ex p'tinaci con-
tentione. ibi. (Qui cōtentioni. ostēdit aut p'mo ex duo-
bus eos esse inordinatos. s. qz volūtas nō sequit' rōnem:
sz ecōuerso: q' tāgit vbi dicit. (Qui nō rōni) Et qz rōne
suā nō subyiciūt sacre doctrie: q' notat' ibi. (Nec doctri-
ne rē. (Sōniant) qñ fantasia. sicut hō in somnijs
(Sed ad fabulas. sumit de p'ma Timo. 4. fabula enīz
composita est ex miris sz p'm: et isti semper volūt noua
audire (Professio). i. studiū rē. (Docēda). i. digna doce-
re (rōnez). i. argumentū ad ondendū sapiētā. (In sup-
stitione. superflua religiōe exterijs simulata (Qz fidei
defectionē. sumitur. i. Timo. 4. discedent quidam a fi-
de rē. (Omniū verboz). (Cōtra Beda nulla falsa est
doctrina que nō aliqua vera intermisceat. (Rñdeo il

la vera que dñt quāuis in se vera sint: tñ quātū ad vsum
eoz falsa sūt: qz falso vtunt' eis (Puriginē). i. iordinatū
desiderium noua audiēdi. sicut pruritus cōcitāt ex calo-
re iordinato. sumit. z. Ti. 4. Erit tēpus rē. (Dogmate)
ppter hoc q' ratio voluntatē sequit'. (Cōtentioni. q' sz
Ambro. ad Ro. est impugnatio veritatis cum cōfidētia
clamoris. (Veritas. scō Eisdre. 4. Veritas manet rē.
(Vox igit. Dic reddit auditorē docile prelibādo cau-
sas operis. Et p'mo ponit causas finalē quātū ad duas
utilitates. s. destructionem erroris. vñdē dicit. (Odibi-
lem. ps. odiui ecclesiam ma. (Ne virus. i. ne venenū.
Et manifestationē veritatis. vñ dicit. (Lucernā rē. (Iu-
mit de Luce. 8. Nemo accēdit lucernā i' cādelabro. i. i
apto. Secūdo tangit causam efficientē. s. pncipalē (Deo
patri. instrumentale (Compegimus) qz hoc opus est qñ
ppaginatū ex diuersis auctoritatibus (Sudore) quociū-
qz defectu corporali qui sequitur laborē spirituale. Ter-
tio ostēdit causas materialē. ibi. (Ex testimonijs verita-
tis. ps. Initio cognoui rē. Quarto causas formalē quā-
tum ad distinctionē libroz. (In quattuor libris) et quā-
tum ad modū operis. (In quo maiōz exempla. quātū
ad similitudines. Doctrinā) quātū ad rōnes. (Uipe-
ree. heretice. heretici. n. pariendo alios in sua heresi pe-
reūt sicut vipera. (Prodidimus. referauimus. Adycit
viam. (Complexi. amplexātes. (Impie) infidelis (In-
ter vtrūqz. s. nec nimis alte: nec nimis humile: vel iter
duos cōtrarios errores. sic sabelly et arry. (Nō a pñis)
fm illud puer. z. nō trāfferes terminos rē. (Nō igit de-
bet. hic reddit auditorē attentum. et p'mo ex vtilitate
operis. (Sentētijs. sententia fm Auicē. est diffinitiuā
et certissima cōceptio. secūdo ex p'funditate materie. ibi.
(In hoc aut tractatu pñi lectorē) qui fm fidem itelli-
gat. (Libez correctore) qui solū ppter correctionē cor-
rigat. Liber. n. fm p'm dī q' causa sui ē: et nō ppter odiū
vel inuidiam. tertio ex ordinatione modi pcedendi. ibi.
(Ut autem q' queritur.)

Incipit sententiarum liber primus de myste-
rio trinitatis. **Distinctio. I.**

Vteris ac noue legis continētiā di-
ligētī indagine et atqz et p'siderati-
bus nobis pñia dei gratia inotuit
sacre pagine tractatores circa res
vel signa precipue versari. Et enī
egregius doctor Aug. ait in lib. de
doctrina xpiana. Omnis doctrina vel rez est vñ
signoz: sz res et p signa discunt'. Proprie at h'
res appellant' q' nō ad significādū aliqd adbi-
bent'. Signa vñ quoz vñs est in significādo:
eoz aut aliq' sunt: quoz oīs vñs ē in significā-
do nō in iustificādo. i. qbus nō vtimur nisi ali-
qd significādū grā: vt aliqua sacra legalia: alia
que nō solū significāt: sz pferūt q' intus adiu-
ner: sicut euāgelica sacramēta. Ex quo aperte
itelligit' que hic appellantur signa: res ille. vñ.
que ad significādū aliquid adbibent'. Omne
ergo signū etiaz res aliqua est: q' n. nulla res
est omnino nihil est: vt in eodez Augu. ait. nō
aut ecōuerso oīs res signū ē: qz nō adbibet' ad
aliqd significādū. Cūqz bis itēderit theologo